ter for fodder?) and which yielded dates of 1702 and 1708 in the dendrochronological analysis. The remnants of another structure, also resembling a livestock pen, were found in the SW part of the site, covering an area of around 8.5 x 8 m. The final growth rings identified on two planks sampled from this structure were formed in 1728 and 1732. By assessing the possible tree felling interval and the construction period, the inferred dates for each event were 1740–1788 and 1743–1795, respectively.

Coins collected using a metal detector proved to be the most effective method for distinguishing between the horizons of different periods. The coins allowed the 1627–1763 layer to be identified (the Didžioji Lanka horizon). Below, layers of alluvial sand and peat were recorded. The earliest finds were collected along the boundary of these two layers (however, still above the natural layer), including 16th-century pottery, pits with artefact clusters, and one drainage (?) barrel with 16th-century pot-shaped stove tiles inside (Figs. 4–6).

The detailed excavations carried out in 2023 covered 1,396 m^2, and the field survey covered an additional 362 m^2. The total area of the proposed development that was inspected down to the natural layer measured 1758 m^2 in size. Of the 1,912 individual finds spanning the 16th–19th centuries, 121 were coins and tokens. One of the most valuable finds was a rare ternar coin of Sigismund III Vasa, minted in Poznań in 1609 (Fig. 7).

MEDININKAI

Pavel Vutkin

Pilies gatvė

2023 m. Medininkų (Vilniaus r., Medininkų sen.) senojo miesto vietos (UK 16473) teritorijoje, Pilies gatvėje, buvo atlikti žvalgomieji tyrimai naujų gatvės apšvietimo tinklų vietoje. Teritorijoje į Š nuo Medininkų pilies ištirta 19 šurfų, bendras 20 m^2 plotas.

2010 m. Medininkų piliavietėje ištirta 677 m^2 ir žvalgyta 285 m^2 (*KPC*, f. 39, b. 3037). Po velėna fiksuotas 30–80 cm storio pilkos žemės sluoksnis be archeologinių radinių, o giliau – molingo smėlio ir molio sluoksniai – įžemis. 2011 m. šie tyrimai buvo tęsiami (*ATL 2011 metais*, 2012, p. 181–186). Ištirtas 432 m^2 plotas. Didelės apimties tyrimai atlikti pilies kiemo ŠR dalyje, prie pilies ŠR bokšto-donžono. Kultūrinis sluoksnio storis čia viršija 2 m. Jis sietinas su pilies įrengimo, eksploatavimo ir griovimo darbais. Toliau nuo bokšto apie 1 m gylyje atidengtas XX a. grindinys, o po juo – XIV–XVIII a. sluoksniai. 2017 m. šv. Kazimiero gatvėje buvo atlikti žvalgymai (*ATL 2017 metais*, 2018, p. 710, nr. 243). Žvalgytas 31,85 m^2 plotas,

1 pav. Šurfo 1 stratigrafija iš P. P. Vutkino nuotr.

Fig. 1. The stratigraphy of test pit 1, viewed from the S.

fiksuotas iki 1 m storio kultūrinis sluoksnis, suformuotas XX–XXI a. 2018 m. žvalgymai atlikti Sodų gatvėje (*ATL 2018 metais*, 2019, p. 644, nr. 219).

Žvalgytas 8,1 m^2 plotas, fiksuotas iki 60 cm storio XX a. sluoksnis. Būsimos trasos V dalyje, į Š nuo Medininkų pilies tirtuose šurfuose 1–6 (apie 120 m ilgio atkarpoje) įžemis – molingas arba žvyringas smėlis pasiektas 1,5–1,8 m gylyje (1 pav.). Virš jo fiksuoti vien tik piltinės kilmės pilko žvyringo grunto, žvyro ir smėlio sluoksniai be radinių. Pastarieji suformuoti XX a. vykdant paviršiaus formavimo darbus.

Toliau R kryptimi, šurfuose 7–14, apie 140 m ilgio atkarpoje, analogiški piltiniai sluoksniai fiksuoti iki 1,2–1,6 m gylio, o po jais pasiektas 20–60 cm storio tamsiai pilkas žvyringas sluoksnis su retomis smulkiomis XVI–XVIII a. neglazūruotos buitinės keramikos šukėmis. Žemiau šio sluoksnio glūdi žvyringas smėlis – įžemis. Tik prie pat saugomos teritorijos ribos tirtame šurfe 15 iki pat įžemio (pasiekto 1,8 m gylyje) tęsėsi XX a. piltiniai sluoksniai.

Šurfai 15–19 tirti į Š nuo Pilies gatvės esančioje bevardėje gatvytėje. Čia virš molio įžemio fiksuoti vien tik natūraliai susiformavę humusingi sluoksniai su pavienėmis XX a. šiukšlėmis.

Pilies Street

In 2023, 19 test pits (20 m^2) were excavated on Pilies Street in Medininkai (Vilnius district, SE Lithuania). On the W part of the street, test pits 1–6 and 15–19 revealed 20th-century backfill layers followed by natural clay or gravelly sand deposits recorded at a depth of 1.5–1.8 m (Fig. 1). Beneath layers of backfill ranging between 1.2 and 1.4 m in thickness, test pits 7–14 revealed a dark grey, gravelly layer measuring 20–60 cm in thickness, with pottery from the 16th–18th centuries.

MERKINĖ

Vytenis Šagamogas, Ignas Sadauskas

Gardino gatvė 2

2023 m. rugsėjo–spalio mėnesiais atlikti žvalgomieji tyrimai ir žvalgymai sklype Gardino g. 2 ir šalimais, Merkinėje, suprojektuoto parduotuvės pastato priestato statybos ir naujų inžinerinių tinklų tiesimo darbų vietose. Tirta vieta patenka į Merkinės miestelio istorinės dalies (UK 17097) ir Merkinės senojo miesto vietos (UK 3680) teritoriją.

Tirta vieta lokalizuojama Merkinės turgaus aikštės P dalyje, kuri istoriniuose šaltiniuose minima nuo XV a. II pusės. 1558 m. miesto inventoriuje nurodoma, kad prie aikštės buvo 26 sklypai, nuo kurios vedė gatvės su 182 sklypais šalia jų. Miestas smarkiai ėmė augti 1569 m. Žygimantui Augustui suteikus Magdeburgo teises ir 1579 m. Steponui Batorui patvirtintas privilegijas naudotis Merkinės giria pastatų statybai. Su atliktais tyrimais susijusio nuo aikštės P dalies prasidėjusio Gardino kelio pavadinimas žinomas nuo 1602 m. Į P nuo rotušės buvusiame kvartale XVII a. I pusėje stovėjęs M. Godačevskio altarijos mūrnamis. Manoma, kad tai 1625 m. minimas mūrinis namas, priklausęs Z. Kiškelytei-Sarbievskai. Pastatas po jos mirties Zigmanto Vazos raštu perduotas M. Godačevskiui. 1647 m. greta aptariamos valdos minimi pastatai burmistro Začeckio sklype. XVII a. viduryje karo su Maskva metu miestas smarkiai nuniokotas. XVII a. pabaigoje šaltiniuose vis dar minima daug tuščių sklypų. Aikštės P pakraštyje 1739 m. paminėtas Merkinės seniūno A. K. Sapiegos mūrnamis. Priešais šį pastatą stovėjo sena smuklė, kuri buvusi